

Vlaams
Parlement

stuk **1143** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 17 mei 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heren Wim Wienen en Filip Dewinter,
mevrouw Marijke Dillen en de heer Johan Deckmyn

betreffende de nieuwe beheersovereenkomst tussen
de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT)
en de Vlaamse Gemeenschap

TOELICHTING

Een openbare omroep heeft ook in de 21e eeuw een belangrijke taak te vervullen. In de steeds verder globaliserende media, moet een openbare omroep een baken zijn in het verspreiden van onze eigen cultuur en het verdedigen van onze Vlaamse identiteit. Evenzeer moet een openbare omroep, geconfronteerd met nieuwe media waarbij iedereen 'journalist' is/speelt, een garantie zijn op een objectieve, niet-discriminerende en onpartijdige nieuwsverslaggeving en duiding.

Een openbare omroep moet ook beseffen dat het niet en nooit de bedoeling kan zijn om in de mediasector 'een speler als alle andere' te zijn. Een openbare omroep heeft niet de taak de concurrentie aan te gaan met commerciële mediaspelers en het leven van die spelers moeilijk of onmogelijk te maken. Met andere woorden, een openbare omroep moet zijn sterkte vinden in zijn onderscheidende karakter, in het anders zijn, in het complementair zijn. In dit kader is het essentieel dat de openbare omroep zich prioritair toelegt op het uitvoeren van haar publieke opdracht zoals gestipuleerd in het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie.

De Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie kan en heeft in het Vlaanderen van vandaag dus een heel belangrijke rol te spelen. Het hoeft dan ook geen betoog dat het afsluiten van de vijfjarige beheersovereenkomst een essentieel moment is waarbij de taken van die openbare omroep worden gespecificeerd. De overeenkomst moet een stabiel kader creëren waarin de VRT kan werken. Een daaraan gekoppelde adequate financiering is in deze ook onontbeerlijk.

Uit het regeerakkoord 2009-2014 blijkt evenzeer het belang van de openbare omroep. Het is bovendien – conform de decreetgeving – de Vlaamse Regering die de beheersovereenkomst met de VRT afsluit. Daarom is het nuttig dat het Vlaams Parlement in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2017 aan de Vlaamse Regering enkele aanbevelingen doet teneinde het draagvlak voor de overeenkomst te vergroten.

Wim WIENEN

Filip DEWINTER

Marijke DILLEN

Johan DECKMYN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie;
- gelet op de Europese richtlijn Audiovisuele Mediadiensten van 11 december 2007;
- gelet op de visienota over de VRT, ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding;
- gelet op de conceptnota voor nieuwe regelgeving van de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken en Veli Yüksel over een effectieve nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de VRT;
- gelet op de hoorzittingen die in de commissie Media van het Vlaams Parlement gehouden werden aangaande de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT;
- vraagt de Vlaamse Regering in de nieuw af te sluiten beheersovereenkomst met de VRT volgende aandachtspunten op te nemen:
 - 1° vermits de VRT werkt in een steeds sneller evoluerend medialandschap is het nuttig een beheersovereenkomst af te sluiten die na anderhalfjaarlijkse evaluatie, aanpasbaar is. De beheersovereenkomst blijft wel gelden voor vijf jaar, maar bijsturingen moeten mogelijk zijn;
 - 2° sommige beleidsbeslissingen van de VRT in het verleden waren marktverstoring en pasten niet in de publieke opdracht. Nieuwe diensten (bijvoorbeeld het lanceren van nieuwe producten, toepassen van nieuwe technologieën enzovoort) die de VRT wil aanbieden, vereisen de expliciete toestemming van de Vlaamse Regering, die gehouden is te onderzoeken of de nieuwe diensten niet marktverstoring werken en of de nieuwe diensten kaderen in de publieke opdracht van de VRT. Dit is in het verlengde van de Europese richtlijn Audiovisuele Diensten en artikel 8 en 18 van het Mediadecreet. Nieuwe diensten die mogen worden aangeboden moeten in de beheersovereenkomst vervat worden door middel van een addendum;
 - 3° de VRT moet zich toeleggen op het uitvoeren van zijn publieke opdracht zoals vervat in artikel 6 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie. Bovendien moet de beheersovereenkomst duidelijk de hiërarchie van de opdrachten vermelden, meer bepaald dat informatie en duiding en cultuur prioritair zijn, dan pas sport en ontspanning enzovoort;
 - 4° het leggen van de klemtoon op de kerntaken van een openbare omroep betekent evenzeer dat de VRT geen concurrentie mag aangaan met de commerciële omroepen. Hieronder dient begrepen te worden dat de VRT de commercialisering van programma's en evenementen dient in te perken;
 - 5° in het kader van de 'decommercialisering' dient de VRT de radiofrequenties van MNM te verkopen. De VRT kan uiteraard wel het profiel van de andere radionetten licht aanpassen om eventuele luisteraars van het vroegere MNM te bereiken;
 - 6° evenzeer kan de VRT geen derde kanaal uitbouwen om Canvas en Ketnet te ontkoppelen. Uit de eerste verklaringen van de openbare omroep bleek immers dat dit idee ingegeven was om de concurrentie met de commerciële kinderkkanalen in Vlaanderen aan te gaan;
 - 7° de VRT streeft naar samenwerking met de andere (commerciële) omroepen. En dit op zoveel mogelijk vlakken zoals onder meer nieuwsverslaggeving, sportverslaggeving, ontwikkeling van nieuwe technologieën. Wat dit laatste betreft kan eventueel ook het Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT) worden betrokken. Dit impliceert dat de VRT geen voortrekker dient te zijn in het ontwikkelen van nieuwe technologieën. Gelet op de uitvoering van haar publieke opdracht moet de openbare omroep de evoluties terzake wel gedegen opvolgen;

- 8° wat betreft het uitvoeren van de publieke opdracht moet de klemtoon liggen op kwaliteit. Enkel op die manier kan de VRT zich onderscheiden van de commerciële omroepen en duidelijk zijn plaats innemen in het medialandschap, met een duidelijke relevantie voor het publiek;
- 9° kwaliteit in nieuws en duiding betekent dat de VRT meer dan ooit gaat voor een objectieve, onpartijdige en niet-discriminerende berichtgeving. De Vlaamse Regering moet de mogelijkheid hebben om terzake – na een door de VRM (Vlaamse Regulator voor de Media) ontvankelijk en gegrond verklaarde klacht inzake objectiviteit en onpartijdigheid – zelf maatregelen aan de VRT op te leggen;
- 10° in het kader van de objectiviteit van de nieuwsdienst van de VRT, verzoekt de VRT haar journalisten op vrijwillige basis een eventueel politiek partijlidmaatschap bekend te maken;
- 11° inzake partijpolitieke neutraliteit bezorgt de VRT maandelijks een rapport aan het Vlaams Parlement met de cijfers betreffende de aandacht die politieke mandatarissen (op nationaal en gemeentelijk vlak) krijgen op de openbare omroep;
- 12° evenzeer verbindt de VRT zich in de nieuwe beheersovereenkomst de nota ‘De VRT en de democratische samenleving’ niet langer toe te passen;
- 13° in het belang van de kwaliteit maakt de VRT duidelijk onderscheid tussen nieuws/informatie/duiding en andere programma’s. Alles wat met nieuws, informatie en duiding te maken heeft, dient onder de verantwoordelijkheid van de nieuwsdienst te vallen. Dit impliceert voor die programma’s dat de makers gebonden zijn aan redactiestatuut, code van de journalistiek, deontologisch zakboekje en alle andere regelgeving die van toepassing is op journalisten;
- 14° de VRT spendeert meer aandacht aan onderzoeksjournalistiek;
- 15° vermits informatie dé prioriteit bij uitstek is voor een openbare omroep is kwaliteit van de nieuwsdienst primordiaal. Fouten, deontologische of andere, zijn onaanvaardbaar daar ze net afbreuk doen aan de prioritaire doelstellingen van de VRT. Bij een opeenvolging van duidelijke fouten zonder dat het management ingrijpt, is het de algemene vergadering en de raad van bestuur toegestaan zelf maatregelen voor te stellen;
- 16° nieuwsuitzendingen en duidingsprogramma’s mogen niet gebruikt worden om de aandacht te vestigen op eigen ‘producten’;
- 17° door de VRT op te leggen te focussen op de publieke opdracht en minder aandacht en middelen te spenderen aan bijvoorbeeld ontspanning is het niet langer realistisch de performantiemaatstaven inzake bereik/kijkcijfers aan te houden. Het kijkcijferfetisjisme moet dus verdwijnen. De performantiemaatstaven inzake bereik moeten vervangen worden door objectieve maatstaven inzake kwaliteit;
- 18° wat betreft de financiering dient het gemengde financieringsmodel, namelijk een basisdotatie en andere inkomsten, te worden behouden. De andere inkomsten mogen niet hoger zijn dan 35% van het totale budget;
- 19° de VRT heeft recht op een adequate publieke financiering om zijn openbare opdracht uit te voeren. De dotatie die werd uitgetrokken voor het jaar 2011 lijkt in deze billijk;
- 20° de VRT zet zijn efficiëntietrajecten verder, vooral wat betreft overheadkosten;
- 21° de VRT mag niet langer reclame, in welke vorm dan ook (bijvoorbeeld sponsordeals), voeren op zijn televisiekanalen. Productplaatsing wordt wel toegestaan, maar moet begrensd worden, ook wat betreft programma’s die in opdracht van de VRT gemaakt worden door externe productiehuisen;
- 22° de zogenaamde knipperlichtenprocedure inzake radioreclame wordt stopgezet wegens gebrek aan transparantie. Maar de VRT mag radioreclame blijven werven. Het plafond inzake inkomsten uit radioreclame wordt weggenomen;
- 23° de transparantie inzake financiën van de openbare omroep ten aanzien van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement wordt vergroot en dit op alle vlakken;
- 24° de VRT en de Vlaamse Regering zoeken een oplossing om Var (Vlaamse Audiovisuele Regie) en Pebblemedia onder de controle van het Rekenhof – en in het verlengde het Vlaams Parlement – te plaatsen;

- 25° de Vlaamse Regering neemt zijn verantwoordelijkheid in de nieuwe beheersovereenkomst op inzake de dekkingsgraad en financiering van het VRT-pensioenfonds statutairen. Een structurele oplossing, inclusief de concrete financiering, wordt in de nieuwe beheersovereenkomst opgenomen;
- 26° de VRT en de Vlaamse Regering werken een concrete oplossing uit voor de problematiek van het omroepgebouw. Zowel de verkoop van het oude gebouw inclusief de gronden en de bouw van een nieuw omroepgebouw als de renovatie van het huidige gebouw worden als mogelijke oplossing onder de loep genomen. Een beslissing terzake moet binnen de eerste helft van de looptijd van de nieuwe beheersovereenkomst worden genomen;
- 27° de VRT stuurt haar diversiteitsplan bij. Er worden geen streefcijfers noch quota inzake diversiteit gehanteerd. Noch in personeel, noch inzake beeldvorming. Enkel kwaliteit, nieuwswaarde enzovoort kunnen als maatstaf gelden bij een openbare omroep;
- 28° de openbare omroep moet op alle digitale platformen aanwezig zijn, maar wel onder de voorwaarden dat het past in de publieke opdracht, het niet marktverstoring werkt en dat het rechtstreeks gelieerd is aan radio en televisie. Het kan bijvoorbeeld niet de bedoeling zijn om een onlinekrant uit te brengen. De aanwezigheid op digitale platformen houdt ook aanwezigheid in op wat men sociale media noemt. Het aanbieden van VRT-content op het internet moet marktneutraal zijn;
- 29° evenzeer dient reclame op VRT-websites beperkt te worden. Reclame op websites die staan voor de uitvoering van de prioritaire opdrachten van de VRT (nieuws en cultuur) zijn uit den boze. Ook reclame op VRT-sites voor kinderen en jongeren (bijvoorbeeld Ketnet.be) kan niet;
- 30° de openbare omroep werkt verder aan maatregelen om zo veel mogelijk programma's toegankelijk te maken voor mensen met een auditieve of visuele handicap. De haalbaarheid om een nieuws te ontwikkelen waarin sprekers in Vlaamse Gebarentaal het nieuws van de dag samenvatten, wordt bekeken;
- 31° er dient versneld werk gemaakt te worden van de verdere digitalisering en ontsluiting van het VRT-archief, al dan niet in het kader van het Vlaams Instituut voor Audiovisuele Archivering. Deze ontsluiting moet gelden voor iedereen, dus niet enkel voor onderwijs of gespecialiseerde media. De ontsluiting moet voor het grote publiek gratis zijn, want de belastingbetaler heeft immers reeds voor de programma's betaald;
- 32° in dezelfde filosofie dient het niet-lineair VRT-aanbod inzake de prioritaire opdrachten (nieuws en cultuur) gratis te zijn;
- 33° in het belang van een gezonde en creatieve productiesector, kan de VRT maximaal 75% van zijn producties laten produceren door het intern productiehuis. 25% van de producties dienen uitbesteed te worden aan externe productiehuisen. Wel zijn langlopende of exclusiviteitscontracten met productiehuisen niet toegelaten. Ook moet de VRT in zijn contracten met productiehuisen zijn rechten (auteurs- en beeldrechten) maximaliseren;
- 34° de samenwerking tussen het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en de VRT wordt verdergezet en indien mogelijk versterkt;
- 35° de aankoop van sportrechten dient beperkt te worden;
- 36° de aandacht voor sport dient ook uit te gaan naar de zogenaamd 'minder populaire' sporten;
- 37° de aandacht voor cultuur is evenzeer een prioriteit voor de VRT. De performantiemaatstaven dienen op zijn minst behouden te worden of indien mogelijk versterkt. Er dient een performantiemaatstaf te worden opgenomen inzake aandacht voor Vlaamse cultuur en Vlaams cultureel erfgoed;
- 38° op al zijn radionetten verhoogt de VRT het aandeel van Nederlandstalige muziek met Vlaamse uitvoerders. Eén radiozender van de openbare omroep dient zich effectief te profileren als een radiozender met een groot aandeel Nederlandstalige muziek. En dit zowel wat betreft de programmatie als de promotie van de zender.

- Dit in afwachting van de oprichting van een digitale radiozender van de openbare omroep die uitsluitend Nederlandstalige muziek brengt;
- 39° ook inzake educatie dienen de performantiemaatstaven op zijn minst behouden te blijven. De VRT dient een belangrijke rol te spelen inzake het bevorderen van mediawijsheid. In die zin werkt de openbare omroep actief mee aan het oprichten en uitbouwen van een Centrum voor Mediawijsheid.

Wim WIENEN

Filip DEWINTER

Marijke DILLEN

Johan DECKMYN